

Одеський національний університет імені І.І.Мечникова

Кафедра французької філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
роботи

професор Хмарський В.М.

« 31 » 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасна французька лексикографія

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно),
перша – французька

Факультет романо-германської філології

2020 – 2021

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Сучасна французька лексикографія».

Розробник:

Телецька Т.В., к. філол. наук, доцент, доцент кафедри французької філології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри французької філології

Протокол № 1 від 28 08 2020 р.

Завідувач кафедри

— Марінашвілі М.Д.

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету романо-германської філології

Протокол № 1 від 31 08 2020 р.

Голова НМК

Телецька Т.В.

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри французької філології

Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів – 1 змістових модулів – 2	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 035 Філологія Спеціалізація: 035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - французька Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Дисципліна вільного вибору
		Рік підготовки
		3-й
		Семестр
		6-й
		Лекції
		22 год.
		Практичні
		8 год.
		Самостійна робота
		60 год.
		Форма підсумкового контролю: залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – розширення загально-лінгвістичної підготовки здобувачів вищої освіти, ознайомлення з основними напрямками, ідеями і проблемами сучасної лексикографічної науки.

Завдання:

- ознайомити з історією французької лексикографії;
- пояснити загальні принципи створення словникової статті та словника;
- навчити знаходити лексикографічні джерела, які застосовуються в професійній діяльності для вирішення лінгвістичних завдань;
- ознайомити зі структурою словника та словарної статті;
- схарактеризувати методи збору і документації лінгвістичних даних.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування таких **компетентностей**:

а) інтегральної: здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, перекладознавства) у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;

б) загальних (ЗК):

- ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК09. Здатність спілкуватися іноземними мовами.
- ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення завдань у практичних ситуаціях.
- ЗК13. Здатність здійснювати навчально-дослідницьку та/або науково-дослідницьку діяльність на належному рівні;

в) спеціальних (СК):

- СК02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- СК03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії французької мови.
- СК04. Здатність аналізувати соціальні різновиди французької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.
- СК06. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати французьку мову в усній та письмовій формі у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- СК12. Здатність до організації ділової комунікації французькою, англійською та українською мовами.

Програмні результати навчання (ПР). У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

ПР 10. Знати норми літературної української, французької та англійської мов та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія лексикографії.

Тема 1. Виникнення й розвиток лексикографії

Тема 2. Теорія та історія лексикографії.

Тема 3. Лексикографія: сучасні виклики.

Змістовий модуль 2. Лексикографія та термінографія: типи словників.

Тема 1. Енциклопедичні словники.

Тема 2. Тлумачні словники французької мови.

Тема 3. Історична лексикографія французької мови.

Тема 4. Етимологічні словники французької мови та суміжні з ними видання (словники іншомовних слів).

Тема 5. Двомовна та багатомовна лексикографія. Перекладні словники. Французька термінографія. Термінологічні словники.

Тема 6. Територіальна й соціальна лексикографія. Діалектні та жаргонні словники.

Тема 7. Ідіолектна лексикографія. Словники мови письменника, словопоказчики, конкорданси. Стилiстична лексикографія.

Тема 8. Онiмна лексикографія.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		л	п	ср
	1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Історія лексикографії.				
Тема 1. Виникнення й розвиток лексикографії.	6	2		4
Тема 2. Теорія та історія лексикографії.	6	2		4
Тема 3. Лексикографія: сучасні виклики.	6	2		4
Разом за змістовим модулем 1	18	6		12
Змістовий модуль 2. Лексикографія та термінографія: типи словників.				
Тема 1. Енциклопедичні словники.	8	2		6
Тема 2. Тлумачні словники французької мови.	10	2	2	6
Тема 3. Історична лексикографія французької мови.	8	2		6
Тема 4. Етимологічні словники французької мови та суміжні з ними видання (словники іншомовних слів).	10	2	2	6
Тема 5. Двомовна та багатомовна лексикографія. Перекладні словники. Французька термінографія. Термінологічні словники.	10	2	2	6
Тема 6. Територіальна й соціальна лексикографія. Діалектні та жаргонні словники.	10	2	2	6
Тема 7. Ідіолектна лексикографія. Словники мови письменника, словопоказчики, конкорданси. Стилiстична лексикографія.	8	2		6
Тема 8. Онiмна лексикографія.	8	2		6
Разом за змістовим модулем	72	16	8	48
Усього годин	90	22	8	60

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назви теми	Кількість годин
1	ЗМ2 Тема 2. Тлумачні словники французької мови. Ознайомитися та описати структуру словника та словникової статті.	2
2	ЗМ2 Тема 4. Етимологічні словники французької мови та суміжні з ними видання (словники іншомовних слів). Ознайомитися та описати структуру словників та словникової статті у кожному із них.	2
3	ЗМ2 Тема 5. Двомовна та багатомовна лексикографія. Перекладні словники. Французька термінографія. Термінологічні словники. Ознайомитися та описати структуру словників та словникової статті у кожному із них.	2
4	ЗМ2 Тема 6. Територіальна й соціальна лексикографія. Діалектні та жаргонні словники. Ознайомитися та описати структуру словників та словникової статті у кожному із них.	2
	Разом	8

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми/види завдань	Кількість годин
	Самостійне опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до практичних занять	
1	Тема 1. Виникнення й розвиток лексикографії.	4
2	Тема 2. Теорія та історія лексикографії.	4
3	Тема 3. Лексикографія: сучасні виклики.	4
4	Тема 1. Енциклопедичні словники.	6
5	Тема 2. Тлумачні словники французької мови.	6
6	Тема 3. Історична лексикографія французької мови.	6
7	Тема 4. Етимологічні словники французької мови та суміжні з ними видання (словники іншомовних слів).	6
8	Тема 5. Двомовна та багатомовна лексикографія. Перекладні словники. Французька термінографія. Термінологічні словники.	6
9	Тема 6. Територіальна й соціальна лексикографія. Діалектні та жаргонні словники.	6
10	Тема 7. Ідіолектна лексикографія. Словники мови письменника, словопоказчики, конкорданси. Стилстична лексикографія.	6
11	Тема 8. Онімна лексикографія.	6
	Разом	60

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

ІНДЗ навчальним планом не передбачені.

10. Методи навчання

Словесні: лекція, пояснення.

Наочні: мультимедійні презентації.

Практичні: практичні вправи, виконання самостійних завдань.

11. Методи контролю

Поточний контроль: усне опитування, перевірка самостійних завдань.

Підсумковий контроль: усний залік.

12. Питання для підсумкового контролю

1. Лексикографія як наука.
2. Основні завдання лексикографії.
3. Принципи створення лексикографічних праць.
4. Правила складання словників.
5. Словники в суспільстві.
6. Макроструктура словника.
7. Мікроструктура словника.
8. Застосування словників у професійній діяльності перекладача.
9. Сучасний стан французької лексикографії.
10. Загальна класифікація словників.
11. Типологія лінгвістичних словників.
12. Перекладна лексикографія.
13. Теорія перекладу і словники.
14. Основні перекладні словники (французько-українські, українсько-французькі).
15. Характеристика основних тлумачних словників французької мови.
16. Застосування тлумачних словників у професійній діяльності перекладача.
17. Стан і перспективи комп'ютерної лексикографії у Франції та в Україні.
18. Принципи укладання сучасних перекладних словників.
19. Основні засади термінографії як науки про термінологічні словники.
20. Перспективи розвитку французької термінографії.
21. Основні словники французької мови.
22. Типологія термінологічних словників.
23. Теоретична лексикографія: основні завдання й методи.
24. Практична лексикографія: основні завдання й методи.
25. Проблеми тлумачення слів у лінгвістичних словниках.
26. Ономастичні словники французької мови.
27. Идеографічна лексикографія.
28. Характеристика деяких видів словникарських праць: етимологічні, історичні, діалектні словники.
29. Характеристика деяких видів словникарських праць: орфоепічні, орфографічні словники.
30. Характеристика деяких видів словникарських праць: словники антонімів, синонімів, омонімів, паронімів і фразеологізмів.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

У ході поточного контролю студент може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Відповідь під час заліку також оцінюється за 100-бальною шкалою. Загальна оцінка з навчальної дисципліни це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль та підсумковий контроль.

Поточний контроль											Підсумковий контроль (залік)	Загальна оцінка
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2									
T1	T2	T3	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100	100
100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

15. Рекомендована література

Основна

1. Григоренко А.М. Особливості укладання лексикографічних праць. *Молодий вчений*. 2020. № 3.1 (79.1). С. 21-24. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-79.1-6>
2. Дубічинський В.В. Лексикографія: навч.-метод. посіб. Харків: НТУ «ХПІ», 2011. 66 с.
3. Смуциньська І.В. Французька лексикологія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 600 с.

4. Фокін С.Б. Комп'ютерні інноваційні технології в перекладацькій та перекладознавчій діяльності: навч. посіб. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2019. 254 с.
5. Ціхоцький І., Левчук О. Лексикографічний практикум: навч.-метод. посіб. Львів, 2013. 114 с.
6. Chauveau J-P., Buchi E. État et perspectives de la lexicographie historique du français. *Lexicographica. International Annual for Lexicography*. 2011. № 27. P.101-122. URL:
7. Hwang A-D. Lexicographie française : une approche critique. *Universidade Estadual de Maringá - PR - Brésil Synergies Brésil*. 2013. № 11. P. 105-112
8. Rey Ch. Le Dictionnaire de l'Académie Française: un modèle lexicographique en évolution. *SHS Web of Conferences*. 3e Congrès Mondial de Linguistique Française. Section : Lexique(s) 2012. Vol. 1. P. 1031-1041 URL: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20120100019>

Додаткова

1. Демська О. Вступ до лексикографії. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська Академія», 2010. 266 с.
2. Капранов Я.В. Принципи узагальнення словникових відомостей як моделювання плану змісту мови. *Вісник КНЛУ. Серія Філологія*. 2013. Том 16, № 1. С. 46-54.
3. Тищенко О.М. Знадіб сучасного лексикографа: історія однієї назви. *Термінологічний вісник*. 2019. Вип. 5. С. 334-340.
4. Шевченко Л., Сизонов Д. Принципи лексикографічної репрезентації нових слів та фразеологізмів у мас-медіа. *Актуальні проблеми української лінгвістики: Теорія і практика*. 2017. № 34. С.76–85. URL: <https://doi.org/10.17721/APULTP.2017.34.76-85>

16. Електронні інформаційні ресурси

<https://www.espacefrancais.com/la-lexicographie/>

<https://www.cnrtl.fr/dictionnaires/modernes/>

<https://www.lalanguefrancaise.com/dictionnaire/definition/lexicographie>

<https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/lexicographie/46914>

<https://www.univ-grenoble-alpes.fr/atelier-d-initiation-a-la-lexicographie>